

1. SPOTKANIA PREZESA SEP
2. POSIEDZENIE CENTRALNEJ KOMISJI ODZNACZEŃ I WYRÓŻNIEŃ
3. JUBILEUSZ 50-LECIA PRACY ZAWODOWEJ PREZES FSNT NOT
4. W ODDZIAŁACH SEP
5. Z ARCHIWUM SEP
6. KALENDARIUM
7. OSOBOWOŚĆ TECHNIKI

1. SPOTKANIA PREZESA SEP

2 lutego br. prezes SEP Piotr Szymczak uczestniczył w „Forum współpracy nauki i przemysłu dla rozwoju edukacji energetycznej. Realia. Perspektywy. Wyzwania”, które odbyło się w Zamku Gniew w Gniewie. Podczas wystąpienia prezes SEP przedstawił nasze Stowarzyszenie jako aktywnego partnera nauki i biznesu. Podczas gali wręczenia nagród w konkursie „e.lider” prezes SEP Piotr Szymczak wręczył nagrodę w kategorii „Polska myśl technologiczna” przedstawicielom firm: Elektrobudowa oraz Instytut Tele- i Radiotechniczny, natomiast na ręce redaktora naczelnego miesięcznika *elektro.info* Juliana Wiatra Medal im. M. Doliwo-Dobrowolskiego za propagowanie wiedzy elektrycznej oraz rozwiązań przeciwpożarowych. Natomiast 3 lutego br. w Oddziale Szczecińskim SEP odbyło się spotkanie noworoczne połączone z Balem Elektryka, w którym również udział wzięli prezes SEP Piotr Szymczak.

Fot. 1. Prezes SEP Piotr Szymczak wśród nagrodzonych w konkursie „e.lider”.

oprac. Małgorzata Gregorczyk - Dział Prezydialny Biura SEP

2. POSIEDZENIE CENTRALNEJ KOMISJI ODZNACZEŃ I WYRÓŻNIEŃ

25 stycznia br. odbyło się plenarne posiedzenie Centralnej Komisji Odznaczeń i Wyróżnień SEP, któremu przewodniczył prof. Czesław

Karwat

– przewodniczący Komisji.

Spotkanie było poświęcone ocenie wniosków dotyczących: godności Zasłużonego Seniora SEP i Szafirowej Odznaki Honorowej SEP (głosowanie tajne) oraz Złotej i Srebrnej Odznaki Honorowej SEP a także medali. W posiedzeniu uczestniczyło 11 członków na 15 powołanych do tej Komisji. Następane posiedzenie w pełnym składzie odbędzie się 5 kwietnia br.

oprac. Małgorzata Gregorczyk - Dział Prezydialny Biura SEP

3. JUBILEUSZ 50-LECIA PRACY ZAWODOWEJ PREZES FSNT NOT

27 stycznia br., w WDT NOT w Warszawie odbyły się obchody jubileuszu 50-lecia pracy zawodowej kol. Ewy Mańkiewicz-Cudny – prezes FSNT NOT i redaktor naczelnej *Przeglądu Technicznego*. Spotkanie miało bardzo uroczysty charakter, wzięło w nim udział wielu bliskich kol. Ewy Mańkiewicz-Cudny i było podzielone na 3 części: oficjalną, artystyczną oraz indywidualne życzenia zaproszonych gości - połączone ze spotkaniem koleżeńskim. W imieniu władz SEP w spotkaniu wzięli udział wiceprezes kol. Marek Grzywacz, który od grudnia ub.r. jest także wiceprezesem FSNT NOT. Wręczył Jubilatce od Stowarzyszenia Elektryków Polskich bukiet róż, upominek i okolicznościowy adres gratulacyjny. W spotkaniu jubileuszowym wzięli także udział członkowie SEP kol.kol.: Jerzy Barglik, Jan Grzybowski i Ryszard Marcińczak. Relacja z tego wydarzenia wraz z fotografiami będzie wkrótce dostępna na stronie internetowej Federacji.

oprac. Marek Grzywacz

4. W ODDZIAŁACH SEP

W ODDZIALE SZCZECIŃSKIM

3 lutego br. w Oddziale Szczecińskim SEP odbyło się spotkanie noworoczne połączone z Balem Elektryka. Część oficjalna spotkania rozpoczęła się od przemówienia prezesa Oddziału Szczecińskiego SEP Tomasza Pieńkowskiego. Prezes Oddziału przywitał gości: prezesa SEP Piotra Szymczaka, prezesa Oddziału Włocławskiego SEP Wojciecha Mosakowskiego, dziekana Wydziału Elektrycznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie dr. hab. inż. Krzysztofa Okarmę, prorektora ZUT dr. hab. inż. Stefana Domka, byłych prezesów Oddziału Szczecińskiego: kol. Stefana Szczerbę, kol. Jana Graczyka, dyrektorów i kierowników zachodniopomorskich firm elektrotechnicznych - Mariusza Strzałkę, Marka Lisa, Andrzeja Konopelkę, Roberta Drozda i Grzegorza Stasiaka z firmy: ENEA Oświetlenie, Mariusza Kamińskiego i Mariusza Górskiego z firmy PGE ZEDO, okręgowego inspektora pracy Mariana Szyszko, kapelana elektryków ks. Sławomira Zyge oraz ks. kanonika Zbigniewa Rzeszutko oraz zasłużonych seniorów Oddziału Szczecińskiego SEP: kol. Annę Nowakowską, kol. Romualda Nowakowskiego, kol. Jerzego Kołodziejewskiego oraz kol. Zdzisława Jankiewicza, prezesów kół oraz członków zarządu, Komisji

Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego oraz Komisji Kwalifikacyjnych Oddziału Szczecińskiego SEP. Po powitaniu prezes Oddziału Szczecińskiego złożył zebranych gościom najserdeczniejsze życzenia noworoczne.

Fot. 2. Goście spotkania noworocznego Oddziału Szczecińskiego SEP.

Następnie Tomasz Pieńkowski przedstawił prezentację dokonań Oddziału Szczecińskiego w 2016 r. oraz plany na rok 2017. Następnie głos zabrał prezes SEP Piotr Szymczak, który podkreślił swoje przywiązanie do Oddziału Szczecińskiego, jak również wcześniejszą pracę Oddziału i Wydziału Elektrycznego (ówczesnej Politechniki Szczecińskiego) w promowanie osoby Michała Doliwo-Dobrowolskiego - pioniera prądu trójfazowego. Następnie głos zabrał prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni prof. Stefan Domek oraz dziekan Wydziału Elektrycznego ZUT dr hab. inż. Krzysztof Okarma.

Fot. 3. Prezes Oddziału Szczecińskiego SEP kroi tort z logo SEP.

Po części oficjalnej goście rozpoczęli uroczystą kolację zakończoną poczęstunkiem tortem z logo SEP, który pokroił prezes Oddziału Szczecińskiego.

Po uroczystej kolacji goście mogli przyłączyć się do zabawy, którą umilała muzyka serwowana przez DJ`a.

oprac. Mariusz Poneta - Dział Organizacyjny Biura SEP
 fot. Łukasz Kasprowicz – sekretarz Oddziału Szczecińskiego SEP

W ODDZIALE WROCŁAWSKIM

20 stycznia br. odbyło się noworoczne spotkanie aktywnych działaczy i sympatyków Oddziału Wrocławskiego SEP oraz zaproszonych gości.

Na spotkanie przybyli znakomici goście: senator RP Jarosław Obremski, przewodniczący Sejmiku Dolnośląskiego Paweł Wróblewski, prezydenta Miasta Wrocławia reprezentował Zbigniew Komar, rektor Politechniki Wrocławskiej prof. Cezary Madryas, były rektor Politechniki Wrocławskiej prof. Tadeusz Więckowski, dziekan Wydziału Elektroniki prof. Czesław Smutnicki, dziekan Wydziału PPT prof. Arkadiusz Wójs, prezes WR FSNT NOT Tadeusz Nawracaj, liczne grono przedstawicieli nauki Politechniki Wrocławskiej oraz przedstawiciele zakładów pracy branży elektrycznej. Ponadto przybyli członkowie honorowi SEP, członkowie wspierający oraz wielu znakomitych gości i sympatyków SEP.

Fot. 4. Uczestnicy spotkania.

Zebranych powitał prezes Oddziału Wrocławskiego SEP Andrzej Hachoł. Minutą ciszy uczczono zmarłych w 2016 r. kolegów-członków SEP. Krótkie sprawozdanie z działalności Oddziału w 2016 r. przedstawił prezes Andrzej Hachoł.

Fot. 5. Wyróżnione osoby podczas spotkania noworocznego.

Następnie odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń i medali. Przewodniczący Sejmiku Dolnośląskiego Paweł Wróblewski wręczył Srebrne Medale Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego kolegom – Zenonowi Okraszewskiemu, Adamowi Olichwierowi i Janowi

Rudemu. Prezes Wrocławskiej Rady FSNT NOT Tadeusz Nawracaj w towarzystwie prezesa Oddziału Wrocławskiego SEP Andrzeja Hachoła wręczyli: Srebrną Odznakę Honorową NOT kolegom Andrzejowi Przybyle i Henrykowi Tasowi, Złotą Odznakę Honorową NOT koledze Władysławowi Błońskiemu. Wiceprezes SEP Krzysztof Nowicki w towarzystwie prezesa Oddziału Wrocławskiego SEP Andrzeja Hachoła wręczyli Srebrną Odznakę Honorową SEP kolegom Wojciechowi Błońskiemu i Adamowi Olichwierowi, Medal im. prof. Mieczysława Pożaryskiego kol. Zbigniewowi Banachowi.

Prezes Oddziału Wrocławskiego SEP Andrzej Hachoł w towarzystwie wiceprezesa Krzysztofa Nowickiego wręczyli Medale 70-lecia Oddziału im. prof. Kazimierza Idaszewskiego następującym osobom: Jarosławowi Obremskiemu, Pawłowi Wróblewskiemu, Rafałowi Dutkiewiczowi – odebrał Zbigniew Komar, Cezaremu Madryasowi, Tadeuszowi Więckowskiemu, Andrzejowi Wiszniewskiemu, Arkadiuszowi Wójsowi, Janowi Staszewskiemu oraz członkom SEP Oddziału Wrocławskiego. Okolicznościowy Medal został ustanowiony dla uhonorowania osób, instytucji i organizacji zaangażowanych w działania na rzecz Oddziału, zasłużonych dla Oddziału, promujących idee i działalność SEP oraz współpracujących z Oddziałem Wrocławskim.

Goście uczestniczący w spotkaniu przekazali gratulacje oraz życzenia noworoczne wszystkim obecnym. Ciekawy referat „Zagrożenia od elektryczności statycznej” wygłosił prof. Ryszard Kacprzyk. Na zakończenie odbył się występ harfistki Wandy Pieniak.

oprac. i fot. Jan Rudy - sekretarz Oddziału Wrocławskiego SEP

5. Z ARCHIWUM SEP

W 1927 r. pisaliśmy, że...

1 lutego opublikowany został artykuł na łamach *Przeglądu Elektrotechnicznego* inż. Z. Strasburgera „Komunikacja telegraficzna w Polsce”. Autor omawiał rozwój komunikacji telegraficznej w Polsce, porównując 1924 r. do 1919 r. Problem, z jakim spotkały się władze państwowe w Polsce dotyczyły ujednoczenia sieci telegraficznej w Polsce po trzech zaborach. Najgorzej rozwinięta sieć telegraficzna była na ziemiach zaboru rosyjskiego, wymagała większych nakładów finansowych i organizacyjnych. W trakcie rozbudowy sieci telegraficznej w Polsce punktem wyjścia była Warszawa, która w trakcie prac uzyskała połączenie ze wszystkimi stolicami województw oraz Kresami. Jednym z głównych zadań było połączenie telegrafem największych ośrodków przemysłowych i gospodarczych na terenach polskich. Prócz państwowej sieci telegraficznej istniała również sieć telegraficzna kolei, która służyła głównie do powiadamiania o wyjeździe pociągu oraz połączeniu Warszawy z poszczególnymi dyrekcjami kolei oraz głównymi węzłami kolejowymi w Polsce. W 1924 r. długość linii telegraficznych w Polsce wynosiła 28 410 km, a długość samych przewodów liczyła 98 946 km. Liczba stacji telegraficznych wyniosła 3886, w których znajdowało się 2286 szt. aparatów telegraficznych i 2266 aparatów telefonicznych mających możliwość odbierania i wysyłania telegramów. W całym 1924 r. wysłano 31 955 144 telegramów, a jedna stacja telegraficzna obsługiwała średnio 100 km² oraz 6995 mieszkańców.

w lutym miasto Łowicz podjęło decyzję o budowie nowej elektrowni miejskiej, co wiązało się z budową nowego gmachu pod elektrownię, gdyż obecna elektrownia znajdowała się na terenie jednostki wojskowej. Elektrownia miała być powiększona o 900 KM dzięki zainstalowaniu nowych turbozespołów na prąd zmienny trójfazowy o wysokim napięciu. Budowa miała zostać rozpoczęta w 1927 r.

W 1937 r. pisaliśmy, że...

1 lutego opublikowano zestawienie obrotu energii elektrycznej za rok 1936 oraz jego rozwój w porównaniu z 1935 r. W 1936 r. na terytorium Polski znajdowało się 184 elektrowni o mocy zainstalowanej ponad 1000 kW (ok. 93% wytwórczości), w tej liczbie znajdowało się 48 elektrowni zawodowych (22 elektrownie okręgowe

i 26 elektrowni lokalnych) oraz 136 elektrowni niezawodowych, głównie zlokalizowanych przy dużych zakładach przemysłowych, takich jak kopalnie węgla, huty itd. Wytwórczość energii w tych elektrowniach wyniosła 2 866 586 tys. kWh, co w porównaniu z rokiem poprzednim mierzy się wzrostem 10-procentowym. W 1936 r. w Polsce było 1027 zakładów energetycznych, a roczna ich wytwórczość wyniosła 3100 mln kWh. Na jednego mieszkańca w tym czasie przypadało 90 kWh.

W 1967 r. pisaliśmy, że...

w lutym opublikowano plan działalności SEP na rok 1967, w którym podkreślono potrzebę działalności krajowej przez organizację kursów, konferencji i zebrań, m.in. kursu dla energetyków przemysłowych w zakresie oświetlenia. Dodatkowo ważnym elementem miała być współpraca z resortami i instytucjami naukowymi, m.in. z Polską Akademią Nauk oraz komisjami rządowymi w zakresie wprowadzania zagadnień oświetleniowych do programu szkół różnych stopni oraz inicjowanie i wdrożenie postępu technologicznego dzięki przekazywaniu instytucjom naukowym i wyższym uczelniom materiałów otrzymywanych od zagranicznych instytutów oraz stowarzyszeń. W działalności międzynarodowej głównie nacisk kładziony jest na współpracę z Międzynarodową Komisją Oświetleniową oraz współpracę z krajami zachodnimi w zakresie udziału w pracach komisji oraz wymiany materiałów naukowo-technicznych.

W 1977 r. pisaliśmy, że...

1 lutego odbyło się posiedzenie Prezydium Zarządu Głównego SEP, na którym powołano Komitet Naukowy XXI WZD SEP, powierzając funkcję przewodniczącego komitetu wiceprezesowi SEP prof. J. Felickiemu.

W ramach Sekcji Elektryfikacji rozważano zaangażowanie się w rozwiązanie problemów rolnictwa w Polsce. W tym celu powołano zespół pod kierownictwem doc. S. Krakowiaka, który miał za zadanie - przedstawić plan pracy w tym zakresie.

w dniach 4-5 lutego we Wrocławiu odbyła się konferencja „Nowoczesne systemy eksploatacji maszyn”. Organizatorem konferencji był Oddział Wrocławski SEP wraz z Centralną Komisją Eksploatacji SEP.

w dniach 5-6 lutego odbyło się spotkanie w Jadwisinie pod Warszawą z przewodniczącymi kół zakładowych SEP. W spotkaniu uczestniczyli prezes SEP oraz sekretarz generalny SEP. Celem spotkania było omówienie roli i zadań kół zakładowych SEP w społeczno-gospodarczym rozwoju kraju. W spotkaniu udział wzięło 116 osób z 34 Oddziałów SEP.

w lutym opublikowano zestawienie statystyczne z działalności SEP. W końcu 1976 r. w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich było 41 118 członków zwyczajnych, w tym: 18 464 inżynierów, 19 207 techników. SEP zrzeszał również 510 członków zbiorowych, 1151 kół zakładowych oraz 875 rzeczoznawców. W 1976 r. SEP zorganizował 30 konferencji ogólnokrajowych, 6 międzynarodowych, 110 kursów centralnych, 2115 odczytów oraz 468 wystaw i 228 konkursów.

oprac. Mariusz Poneta - Dział Organizacyjny Biura SEP

źródła: Przegląd Elektrotechniczny 2/1927,

Przegląd Elektrotechniczny 2/1937,

Wiadomości Elektrotechniczne 2/1967,

Serwis Prasowy z 15 lutego 1977 r.

6. KALENDARIUM

30 stycznia

1909 – urodził się w Warszawie Henryk Magnuski (zm. 4 maja 1978 r. w Stanach Zjednoczonych) – polski inżynier, pracownik amerykańskiego koncernu telekomunikacyjnego Motorola, twórca jednego z pierwszych walkie-talkie. Był autorem wielu publikacji w języku angielskim dotyczących techniki telekomunikacyjnej.

1991 – zmarł John Bardeen (ur. 23 maja 1908 r.) – amerykański fizyk. Jest jedyną osobą, która dwukrotnie otrzymała Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki - w roku 1956 wspólnie z Williamem Shockleyem i Walterem Brattainem za badania półprzewodników i wynalezienie tranzystora, w roku 1972 wraz z Leonem Cooperem i Robertem Schriefferem za sformułowanie teorii nadprzewodnictwa.

31 stycznia

1881 – urodził się Irving Langmuir (zm. 16 sierpnia 1957 r.) – amerykański fizykochemik, pionier badań nad wyładowaniami elektrostatycznymi w gazach i zjawiskami powierzchniowymi. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii w 1932 r. za osiągnięcia w chemii powierzchni.

1929 – urodził się Rudolf Ludwig Mößbauer (zm. 14 września 2011 r.) – niemiecki fizyk, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki (1961 r.) za odkrycie w roku 1957 zjawiska fizycznego, polegającego na rezonansowej emisji promieniowania gamma przez jądra atomów ciała stałego.

1 lutego

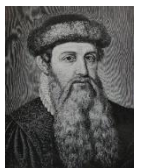
1925 – stacja doświadczalna Polskiego Towarzystwa Radiotechnicznego nadała pierwszą oficjalną audycję radiową. To wydarzenie uznaje się za początek publicznej radiofonii w Polsce.

1947 – utworzono Politechnikę Szczecińską.

2 lutego

1842 – zmarł Abraham Jakub Stern (ur. pomiędzy 1762 a 1769 r. w Hrubieszowie) – polski Żyd, zegarmistrz, mechanik (samouk), konstruktor, uczony, wynalazca, uznawany za jednego z prekursorów cybernetyki. Wynalazca kilku maszyn liczących, dalmierza geodezyjnego, tartaku mechanicznego, młockarni oraz żniwiarki konnej.

3 lutego

1468 – zmarł Johannes Gutenberg (pol. Jan Gutenberg), właśc. Johannes Gensfleisch zur Laden zum Gutenberg (ur. ok. 1398 r. w Moguncji) – złotnik i drukarz moguncki, niemiecki rzemieślnik, twórca pierwszej przemysłowej metody druku na świecie. Inne ważne osiągnięcia Gutenberga to udany projekt modyfikacji dotychczasowego gotyckiego kroju pisma ręcznego, a przede wszystkim stworzenia podstawowych zasad składu tekstu.

1925 – zmarł Oliver Heaviside (ur. 18 maja 1850 r.) – angielski matematyk, fizyk i elektrotechnik.

4 lutego

1928 – zmarł Hendrik Antoon Lorentz (ur. 18 lipca 1853 r.) – fizyk holenderski. Uznawany za jednego z najwybitniejszych fizyków swojego okresu. Zapoczątkował teorię elektronową budowy materii, prowadził prace nad połączeniem w jedną całość zjawisk elektromagnetycznych i optycznych. Aby pogodzić mechanikę klasyczną z teorią elektromagnetyzmu, rozwijał teorię znaną dzisiaj jako teoria eteru Lorentza, którą jednak porzucił na rzecz szczególnej teorii względności. Do najbardziej znanych osiągnięć należą: transformacja Lorentza, teoria wyjaśniająca zjawisko dyspersji i przewodnictwa elektrycznego, wzór na skrócenie ciała sztywnego w ruchu (kontrakcja Lorentza-Fitzgeralda). Wyjaśnił teoretycznie zjawiska rozszczepienia linii widmowych w polu magnetycznym (zjawisko Zeemana).

5 lutego

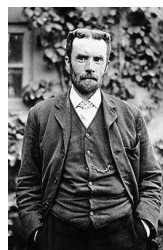
1878 – urodził się André Gustave Citroën (zm. 3 lipca 1935 r.) – francuski inżynier i przedsiębiorca, założyciel fabryki samochodów, których marka nosi jego nazwisko Citroën.

1915 – urodził się Robert Hofstadter (zm. 17 listopada 1990 r.) – amerykański fizyk, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w roku 1961 za pionierskie badania rozpraszania elektronu w jądrach atomowych i dokonane na tej drodze odkrycia związane ze strukturą nukleonów.

oprac. Jerzy Szczurowski - SEP COSiW
(źródło pl.wikipedia.org)

7. OSOBOWOŚĆ TECHNIKI

Oliver Heaviside urodził się 18 maja 1850 r. w Londynie, zmarł 3 lutego 1925 r. w Homefield k. Torquay. Angielski matematyk, fizyk i elektrotechnik. Geniusz i samouk. Jeden z wielkich pionierów elektrotechniki. Początkowo pracował jako inżynier telegrafii (jego wuj Charles Wheatstone był współwynalazcą pierwszego telegrafu elektrycznego), jednak postępująca głuchota zmusiła go do zmiany zajęcia i rozpoczęcia badań nad elektrycznością. Brał udział - jako ekspert - w układaniu podmorskiego kabla transatlantyckiego. Wówczas też opracował równania telegrafistów będące podstawą współczesnej elektroniki i telekomunikacji. Główne prace Heaviside'a dotyczyły elektromagnetyzmu, m.in. rozwinął teorię pola elektromagnetycznego J.C. Maxwella, to właśnie jemu zawdzięczamy współczesną wersję równań Maxwella w postaci układu czterech równań różniczkowych z dwiema niewiadomymi wektorowymi. Zbadał zjawisko naskórkowości występujące w liniach transmisyjnych i zaprojektował kabel koncentryczny. Jego autorstwa są terminy używane w elektrotechnice i elektronice jak: impedancja, admitancja, konduktancja, reaktancja, elektret. W 1888 r. (a więc niemal pół wieku przed oficjalnym odkryciem) przewidział efekt zwany obecnie zjawiskiem Czerenkowa. Pomimo tak ogromnego wkładu w rozwój nauki i techniki, jedyną nagrodą jaką otrzymał w dowód uznania zasług był Medal Faradaya przyznany przez brytyjski Instytut Inżynierów Elektryków w 1922 r. Był pierwszym laureatem tej nagrody.

oprac. Jerzy Szczurowski - SEP COSiW
(źródło pl.wikipedia.org)

Tydzień w SEP [115] 30 stycznia - 5 lutego 2017

Zespół redakcyjny:

Olga Górczak - redaktor naczelny, Katarzyna Gut - sekretarz, Bolesław Pałac, Krzysztof Lewandowski - redaktor techniczny, Krzysztof Woliński - rzecznik prasowy SEP

KONTAKT Z REDAKCJĄ:

ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa,
tel. (22) 556 43 05, kom. 533 314 914
e-mail: redakcja.sep@sep.com.pl